

Ahir

La socialdemocràcia és un corrent polític que va sorgir a la fi del segle 19 del si del moviment obrer alemany. El *Sozialdemokratische Partei Deutschlands* o SPD alemany, fundat el 1869, no només va ser el partit socialista més antic i el més important, sinó que a més va ser el model a seguir per la resta de partits de la Segona Internacional: Dinamarca 1878, Espanya 1879, Bèlgica 1885, Àustria i Suècia 1889, Hongria 1890, Itàlia i Polònia 1892, Romania 1893, Bulgària i Holanda 1894, Argentina 1896, Rússia 1898, França 1902/1905. A Anglaterra i alguns altres països van optar per denominar-se laboristes.

Expulsats els anarquistes de la Segona Internacional, el 1896, tots els partits socialistes van adoptar principis ideològics inspirats en el marxisme. Fins l'esclat de la Primera guerra mundial, va niar en el si de tots els partits nacionals una tendència revolucionària, radicalitzada i minoritària, però teòricament potent i molt activa (Luxemburg, Lenin), enfrontada a una base sindical i popular de caràcter moderat i mentalitat reformista (Bernstein, l'últim Kaustky, Lassalle).

Els objectius fonamentals dels partits socialistes van ser el sufragi universal i la conquesta de l'Estat, per utilitzar-lo com a mitjà de transformació **gradual** del capitalisme cap al socialisme. Bernstein defensava aquest gradualisme com un procés de reformes polítiques i econòmiques. Aquestes reformes eren l'objectiu prioritari del moviment obrer, i en conseqüència les eleccions i el parlamentarisme es van convertir en el mètode principal, sinó únic, del lent, progressiu i constant avanç cap al socialisme.

Per Bernstein les reformes que propugnava no eren només un sistema d'obtenció de beneficis immediats, sindicals o socials, sinó que la democràcia era un concepte millorable i a més un objectiu polític que havia de conquerir-se mitjançant la lluita pel dret dels sindicats a participar no només en l'administració d'empreses, sinó també en la direcció política de l'Estat.

Per la seva banda, els partits laboristes pensaven que la transició al socialisme podia aconseguir-se millor amb una evolució de la democràcia representativa que per una revolució violenta o algun altre mitjà alternatiu al d'eleccions democràtiques.

Bernstein va ser condemnat i rebutjat, en teoria, per tots els partits socialistes; però en la pràctica les seves posicions gradualistes van influir enormement en el socialisme internacional i en la mentalitat dels militants socialdemòcrates.

La Primera Guerra mundial va suposar **la fallida de la Segona Internacional**, quan els diferents partits socialistes, sobretot l'alemany i el francès, van votar favorablement i gairebé per unanimitat els crèdits de guerra als seus respectius parlaments nacionals. Les conferències de Zimmerwald i Kienthal van visualitzar que tots els revolucionaris oposats a la gran carnisseria de treballadors cabien en només dos cotxes.

El triomf dels bolxevics a Rússia va fer que el socialisme internacional es dividís definitivament en dos grans tendències ideològiques; les faccions més radicals dels partits socialistes es van escindir i van acabar conformant partits comunistes, integrats a la Tercera Internacional (també anomenada Internacional Comunista o Komintern), que seguia una línia propera al govern de Moscou.

Així van sorgir els partits comunistes d'Itàlia, Espanya, França, etcètera. Els partits socialistes, escindida l'ala radical, van adoptar amb major força el concepte i apel·latiu de socialdemòcrates i es van agrupar internacionalment en el que es va anomenar Internacional dues i mitja.

Alguns d'aquests partits van arribar a assolir tasques de govern, en solitari o en coalició, en els anomenats Fronts Populars, fins i tot amb partits comunistes, a l'Europa d'entreguerres. Aquests partits socialdemòcrates defensaven la unitat antifeixista i les reformes com el camí cap a un socialisme sense propietat privada i no s'oposaven a l'existència de l'URSS. Els partits laboristes, influïts pel keynesianisme, entenien que el fonamental era el control estatal dels mecanismes financers, a partir de la qual cosa seguiria un procés lent d'evolució cap al socialisme.

Després de la Segona Guerra mundial la socialdemocràcia europea va abandonar el marxisme i va elaborar una nova visió de les relacions entre capitalisme i socialisme, tot proposant un major intervencionisme estatal en els processos de distribució de la riquesa, una política fiscal progressiva i una xarxa assistencial subvencionada que configurava l'Estat del benestar. El 1959, al Congrés de Bad Godesberg el SPD va abandonar el marxisme, identificant totalment socialisme i democràcia. El PSOE ho faria al 1979.

Els pensadors i polítics més destacats van ser Lleó Blum, Ramsay McDonald, Pierre Mendès France, Tony Crosland, John Maynard Keynes, John Kennet Galbraith, Olof Palme (Primer ministre suec, 1969-1976), Bruno Kreisky (Canceller d'Àustria, 1970-1983) Willy Brandt (Canceller alemany, 1969-1974), Nehru, etcètera. Sense ànim de caure en la caricatura els seus exponents espanyols són Pablo Iglesias Posse (1850-1925), Francisco Largo Caballero (1869-1946) i Felipe González. Zapatero seria ja un progre de cap a peus, sense vestigis de cap pensament, ja fos socialdemòcrata o no.

Avui

Fins al segle 21 els socialistes es presentaven com els millors gestors del capitalisme. Són un moviment polític que propugna reformar les estructures socials i polítiques capitalistes. Concedeix el màxim valor a la lluita parlamentària com a instrument per l'assoliment dels seus fins; rebutja la violència i l'acció il·legal. Són els més reticents a l'aliança amb els comunistes i els més porucs davant les corporacions transnacionals i l'especulació financera.

Molts socialdemòcrates mantenen que no hi ha un conflicte entre l'economia capitalista de mercat i la seva definició d'una societat del benestar, mentre l'Estat posseeixi atribucions suficients per garantir als ciutadans una deguda protecció social.

Es diferencien del liberalisme i del neoliberalisme per la seva insistència en la regulació de l'activitat productiva i en la progressivitat i quantia dels impostos. Això es tradueix en un increment de l'acció de l'Estat i els mitjans de comunicació públics, així com de les pensions, ajudes i subvencions a associacions culturals i socials. Alguns governs europeus, sota la pressió del neoliberalisme, han aplicat en els últims anys una variant: l'anomenada Tercera Via, amb un menor intervencionisme i presència d'empreses públiques, però amb el manteniment de les ajudes i subvencions típiques de la socialdemocràcia. Era la via proposada per Tony Blair (Primer ministre del Regne Unit, 1997-2007), que molt aviat es va mostrar obsoleta.

Podem dir que la socialdemocràcia nodreix en l'actualitat a la ideologia de l'esquerra política del capital i a la mentalitat progre, però ha quedat molt malmesa per les crítiques neoliberals i les enrunes de l'Estat del benestar.

Entre els pensadors que han tingut més influència sobre la socialdemocràcia en el present es troben Gerhard Schoeder, Paul Krugman, Robert Solow, Joseph Stiglitz,

Norberto Bobbio i Zygmunt Bauman. Les idees que van donar pas a les posicions de Tony Blair provenien de l'obra d'Anthony Giddens i Jeffrey Sachs.

Els partits socialdemòcrates es troben entre els més importants en la major part dels països europeus. Als Estats Units els socialistes són una raresa i segueixen sent considerats, fora de tota raó, com a perillosos extremistes i revolucionaris.

La major part dels partits socialdemòcrates són membres de la asèptica, funcional i burocratitzada Internacional Obrera i Socialista, fundada el 1951.

Sovint s'utilitzen els termes "socialisme" o "socialista" en referència a la socialdemocràcia i els socialdemòcrates, tot i que el concepte "socialisme" és més ampli, ja que en diferents països poden incloure a socialistes, comunistes i anarquistes, tot i que cada vegada més només com a referència històrica al seu origen ideològic comú a mitjans del 19.

Progres

El pensament progre és entès com una sèrie d'ocurrències, més o menys incoherents i inconnexes, pròpies del centre-esquerra de l'arc parlamentari. El refundat PSOE va liderar el progressisme polític durant el govern de Felipe González (1982-1996). Amb Zapatero (2004-2011) es va perdre ja tota ideologia socialdemòcrata i els progres van mostrar totes les seves contradiccions i ineficiència, pròpies del buit oportunisme polític que els nodreix.

Abandonat el marxisme per Felipe González (1979) i convertit el PSOE amb Zapatero en el partit únic PP-PSOE, els progres s'agafen verbalment a uns plans de benestar social cada vegada més reduïts i impossibles, defensant en la pràctica el capitalisme salvatge de les transnacionals i el capital financer, que només genera major concentració de riquesa i desigualtat social.

Amb la crisi de 2008 la seva única joia programàtica, l'Estat del Benestar, es va ensorrar i dissoldre en el no-res, convertint-los en pèssims gestors del capital. Amb prou feines si es diferenciaven de l'extrema dreta per la seva bonhomia, tolerància i tarannà cultural, favorables a l'avortament, el reconeixement dels drets homosexuals, la igualtat de la dona i la resignació davant d'una massiva immigració.

A l'agost de 2011 Zapatero i el partit únic van reformar la constitució per via d'urgència, sense cap referèndum, per sotmetre els pressupostos a la disciplina fiscal exigida per Merkel. El seu fracàs en les polítiques socials, en no poder conservar els pressupostos per a educació i sanitat, subvencions socials, manteniment de les pensions, etcètera, juntament amb l'increment desmesurat de l'atur i els casos de corrupció generalitzada a les seves files, com en qualsevol altre partit, va fer dels progres uns ineptes sense cap mena de credibilitat. En privat fan exactament el contrari del que prediquen en públic. Ja no creuen en la utopia i potser en res. Ignoren la vella tradició socialista, que encara fingia defensar principis com la solidaritat o la igualtat. La seva evident despolitització els converteix en oportunistes amorals, inversemblants i malmirats.

Els diputats socialistes que han permès la investidura de Rajoy no són traïdors a res, sinó ben al contrari: han estat força coherents. Els que han votat no és no a Rajoy valoren més la pròpia imatge que el servei degut als amos: és una qüestió d'estètica.

La ideologia progre no és ja una filosofia, ni una ideologia, ni una fe; sinó només una coartada per defensar els seus propis privilegis elitistes en una societat, com l'espanyola, líder europeu en atur, prostitució, alcoholisme, tràfic i consum de drogues, nul·la qualitat en l'ensenyament, fracàs escolar, increment de la pobresa, desprestigi de la democràcia representativa, edèn de les castes polítiques i pèrdua de valors ètics.

Són uns inútils babaus i el seu antic prestigi és irrecuperable. Les seves ruïnes ideològiques i programàtiques es troben entre els següents postulats, en els quals ni

creuen ni se'ls creu, perquè entren en contradicció amb la seva fonamental fidelitat i defensa del sistema capitalista i d'obediència als amos del món:

1. Economia mixta, en què coexisteixen propietat privada i propietat estatal. L'Estat subvenciona una sanitat i una educació universals i de qualitat.

2. L'Estat coordina i planifica una seguretat social eficient, gairebé universal, capaç d'assegurar unes pensions dignes, protegir de la pobresa i la malaltia i subvencionar l'atur.

3. L'Estat ha de promoure la sindicació dels treballadors i la legislació protectora dels consumidors respecte als abusos de les transnacionals i el capital financer.

4. L'Estat ha de protegir el medi ambient, legislar la protecció de la natura, les energies alternatives i enfrontar-se al canvi climàtic, sense tocar els beneficis de les transnacionals.

5. L'Estat ha d'imposar un sistema impositiu progressista, però no persegueix els grans defraudadors.

6. L'Estat ha de ser laic, però l'Església Catòlica no paga impostos i gaudeix de privilegis inaudits en l'ensenyament i en l'apropiació de béns comuns o sense propietari.

7. L'Estat ha de legislar en favor dels immigrants, del comerç just internacional i del pluriculturalisme; però finança mesquites jihadistes i aixeca filats.

8. L'Estat ha de protegir internacionalment els drets humans i la democràcia, però no s'investiguen els assassinats i desaparicions de la guerra civil.

9. En moment d'exaltació extrema poden arribar a proposar la renda bàsica universal per a tots els ciutadans, pel sol fet d'haver nascut o residir en el territori nacional.

10. Volen ser els millors gestors del capitalisme, els millors defensors dels interessos de les transnacionals i de les finances: FMI, Banc Mundial i OMC. I aquest punt fonamental, en moments de crisi del sistema té prioritat absoluta sobre els 9 punts anteriors, que queden en un vull però no puc.

*

Aquests deu punts destaquen les brutals contradiccions insalvables dels progressistes, els converteixen en l'esquerra del capital, aliats naturals de la dreta del capital amb la qual conformen pensament i partit únic (PP-PSOE), i els encoratja a considerar-se teatralment competidors de l'extrema esquerra del capital (En comú-Podem), als que intenten lliurar la torxa per continuar la farsa. Perquè no es tracta de conquerir l'Estat, sinó de destruir-lo.

Agustín Guillamón
Barcelona, octubre 2016

En Alejandría Proletaria, sèrie Agustín Guillamón, selección de obras, textos y artículos:

<http://grupgerminal.org/?q=node/526>

germinal_1917@yahoo.es